

La crisi dels cinemes

Editorial – gener 2024

La crisi dels cinemes a Catalunya es manifesta en diversos fronts, des de l'enfrontament de cinemes històrics fins a la difícil situació financera de molts establiments. Aquests esdeveniments, com el tancament imminent del cinema Comèdia al passeig de Gràcia, no només representen una pèrdua cultural, sinó que també són indicatius de reptes més amplis que afecten la indústria cinematogràfica al país.

Un dels principals temes que emergeixen és la transformació de cinemes emblemàtics en altres tipus d'espais. El cinema Comèdia, amb la seva rica història que va començar com a teatre i va evolucionar a cinema, està a punt de tancar les seves portes. La proposta de convertir-lo en un espai cultural, sanitari, religiós o d'administració pot preservar l'edifici, però a costa de la seva funció original com a cinema no és una bona notícia. Aquest canvi reflecteix una tendència que va cada vegada més a l'alça i que afecta altres cinemes històrics que també s'enfronten a reptes similars.

La crisi cinematogràfica influïda sens dubte per un ampli ventall de *cinema a la carta* des del nostre menjador de casa, també es manifesta en el tancament progressiu de cinemes històrics com els Palau Balañà, els Méliès i l'Aribau Club, que van veure's abocats a la seva desaparició per diverses raons, incloent-hi la crisi econòmica i les males condicions de les finques. Aquesta pèrdua de cinemes amb una llarga història no només afecta els amants del cinema, sinó que també contribueix a una disminució de l'oferta cultural diversa al territori.

D'altra banda, la pandèmia de la COVID-19 ha augmentat els problemes preexistents, amb moltes sales com els *Cinemes Imperial de Sabadell* patint baixes audiències. També els canvis en els hàbits dels espectadors, impulsats per la popularitat de plataformes de streaming com Netflix, han creat un panorama competitiu, nefast i fatídic per als cinemes tradicionals.

Les xifres d'una pèrdua significativa en el nombre de cinemes a Catalunya, passant de 237 a 137 des de l'any 2000 fins al 2020, revelen la magnitud de la tragèdia. La competència cada vegada més ferotge entre les plataformes de streaming en oferta i serveis i el possible canvi possiblement permanent en el consum de l'audiència fan preveure un futur incert per als cinemes a Catalunya.

Aquestes plataformes digitals han redefinit l'espai audiovisual mitjançant la personalització de l'experiència de consum i la interacció directa amb els usuaris. La comoditat del consum a la carta sense sortir de casa, davant l'alt preu de l'entrada al cinema, ha influït en el canvi de paradigma de les produccions i el consum cinematogràfic. A través de models de subscripció, han desplaçat els mitjans tradicionals i han internacionalitzat la producció de contingut.

A nivell de l'estat, la inflació i altres obstacles, com l'augment de l'IVA, accentuen els desafiaments ja esmentats. El risc d'impagament, la pèrdua de sales i la disminució també del poder adquisitiu dels espectadors destaquen la crisi actual de la indústria. Les ajudes governamentals durant la pandèmia han mitigat alguns impactes, però la manca de continuïtat d'aquestes mesures incrementa la preocupació.

No obstant això, en aquesta crisi també es poden identificar oportunitats. L'exemple d'*Alcarràs*, una pel·lícula que ha reobert algunes sales en pobles de les comarques de Lleida, destaca la possibilitat de revitalitzar el cinema local amb continguts específics i esforços de la comunitat. És essencial que es promoguin iniciatives que fomentin l'assistència al cinema, ja sigui a través de descomptes, projeccions especials o campanyes de conscienciació.

En resum, la crisi dels cinemes a Catalunya és un problema multifacètic que involucra aspectes històrics, econòmics i socials. Tot i els desafiaments, hi ha l'oportunitat de reinventar-se i adaptar-se als canvis en els hàbits del públic. Preservar la rica història dels cinemes catalans, alhora que es busca noves formes d'atraure l'audiència, pot ser la clau per assegurar un futur sostenible per a la indústria cinematogràfica a la regió.

En aquest context, sobreviuran les tradicionals sales de cinema? Fins ara, han mantingut la seva presència gràcies a l'exclusivitat del contingut, ja que el lobby de la indústria d'exhibidors fa que les pel·lícules es mostren primer als cinemes, i només després en altres formats. Però amb l'increment del poder de les empreses de streaming com Netflix, Amazon i ara Disney, és possible que el cinema a les sales es transformi en una raritat, o fins i tot desaparegui. Per als qui hem crescut a les sales fosques de cinemes de barri, pensar en la seva desaparició resulta melancòlic¹.

Els canvis i el progrés sempre introdueixen nous costums a les societats humanes. No obstant això, les noves generacions, que han crescut amb la tauleta sota el braç, han de fer tot el possible per preservar les sales de cinema i no perdre l'experiència única que implica veure una pel·lícula d'amor, de suspenses, d'acció o amb efectes especials en una pantalla gran.

Haver tingut l'oportunitat de veure la magistral *Avatar: el sentit de l'aigua*, a la pantalla gran de l'emblemàtic cinema de Torroella de Montgrí i com va deixar embadalit i captivat el nombrós públic que va assistir a la seva estrena, no té preu. Aquesta experiència no té cap comparació quan es visiona des de la pantalla del televisor o la tauleta.

1 CREUS, Tomás. *El futuro del cine en la era del 'streaming'*. COMeIN [en línia], desembre 2018, núm. 83. ISSN: 1696-3296. DOI: <https://doi.org/10.7238/c.n83.1882>

Les sales de cinema han de sobreviure i perviure per continuar oferint un futur audiovisual tan vibrant, emocionant i apassionant com han fet al llarg de tantes generacions.

Redacció CCH